

EKONOMİ POLİTİK

Yükselen Enflasyon, Derinleşen Kriz

Erinç Yeldan, 10 Nisan 2019

Geçtiğimiz hafta içerisinde bir yandan yerel seçimlerde oyların yeniden sayılmasına ilişkin yaşanan süreçte ülkemizdeki hukuk ve demokrasi tahribatı gözler önüne serilmekte iken, bir yandan da sessiz sedasız fiyat istatistikleri yayınlandı. Seçim öncesinde ulusal ekonomide yaşanmakta olan krizin en temel göstergelerinden birisi olarak değerlendirilen enflasyon oranı, *tüketici fiyatlarında* Mart ayında aylık yüzde 1.03; yıllık bazda ise yüzde 19.71 artış göstererek, AKP ekonomi idaresinin ve ona bağımlı “ekonomi yorumcularının” “*en kötüsü geride kaldı*” yönündeki iyi niyet temennilerini geçersiz kıldı.

TÜİK verileri Mart ayında en yüksek fiyat artışının yaşandığı mal grubunun *gıda ve alkolsüz içecekler grubu* olduğunu belirtiyor. Söz konusu mal grubunda fiyat artışı geçen aya göre yüzde 2.44, geçen yılın eş dönemine görece ise yüzde 29.77 artış göstermiş. Bu grup içerisinde yer alan ve AKP ekonomi idaresince neredeyse bir kahramanlık destanı mücadelesi mertebesine yükseltilen taze sebze mallarında ise fiyat enflasyonu bir ayda yüzde 9.1’e; yıllık bazda yüzde 71’e ulaştı.

TÜİK’e göre tüketim malları sepetinde izlenen toplam 418 malın 270’inde fiyatlar Mart ayında artış göstermiş durumda.

Bu yılın ilk üç ayında enflasyon oranı sırasıyla Ocak ayında yüzde 20.35; Şubatta yüzde 19.67, Mart ayında ise yüzde 19.71 olarak tahmin edilmiş oldu. Böylece yılın ilk üç ayındaki ortalama enflasyon oranı yüzde 10’u aşarak, TC Merkez Bankası’nın 2019 sonuna ait yüzde 14.1’lik hedefinin ulusal ekonominin gerçeklerinden ne kadar uzak olduğunu da gözler önüne serdi.

Oysa daha yeni yayımlanan TCMB Para Politikası Kurulu Mart ayı toplantı Raporu: “*Son dönemde açıklanan veriler ekonomideki dengelenme eğiliminin belirginleştiğini göstermektedir*” sözleriyle artık “malîyet” nedenlerini aşmış ve beklentilerin bozulmasına dayalı “yapışkan nitelikli” bir hal almış olan enflasyonun dizginlenmekte olduğunu muştulamaktaydı. Buna karşın, TCMB enflasyonist beklentileri kırabilmek amacıyla “*sıkı para politikası kararlılıkla sürdürülmektedir*” türünden *mistik* söz oyunları ile yetinmekte, enflasyonla mücadelede atabileceği adımlar için siyasi otoriteden “izin” beklentisini korumaktadır.

Bu koşullarda İstanbul finans burjuvazisinin talepleri söz konusu *yapışkan* enflasyon ve kötüleşen beklentileri kırmak için (IMF’li ya da IMF’siz) geleneksel kemer sıkma tedbirlerinin bir an önce “yapısal reformlar” altında kurgulanmasını vurgulamaktadır. Özelleştirmeler yoluyla kamuya yeni kaynak elde etme olanaklarının artık sınırlı olduğu gerçeğinden hareketle, kamuda “mali disiplinin sağlanması” beklentisi doğrudan doğruya memur ve emeklilerin maaşlarının düşürülmesi, sosyal harcamaların kısılması, kamunun tüm sosyal alt yapı yatırımlarının durdurulması biçimini alacak; kamunun vergi gelirlerinin

finansal kazançlar ya da imar rantlarının vergi kapsamına alarak genişletilmesi önerileri ise “*finansal sistemin sağlığı açısından*” kabul görmeyecektir.

Bunun ötesinde liyakat ve özerklik ilkelerinin terk edildiği, siyasi sitemin ve düzenleyici kurumların demokratik hesap verilebilirliğinin tahrip edildiği bir ÷lkede ekonomik istikrarın ne “fiyat istikrarını sağlamak için sıkı para duruşuyla”, ne de “mali disiplin” aracılığıyla sağlanamayacağı açıktır.

“Yapısal reformların” ve gerek enflasyon, gerekse milli gelirin daralması, işsizliğin yükselmesi, ya da döviz kurlarının aşırı oynaklığı biçiminde tezahür eden ekonomik kriz ile mücadelenin olmazsa olmaz ön koşulu hukukun üstünlüğünün ve güçler ayrılığı ilkesine dayalı demokrasinin sağlanmasıdır.

Hemen tüm gelişmekte olan ekonomilerde derinleşen *demokrasi acığı* konusunda ise yerel ve uluslararası sermaye ve ilgili kuruluşlar sessiz kalmakta. Acaba neden bu sessizlik?